
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2014:18

Nationellt hjälpcentrum för konvertiter

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2014:70 där motionären vill att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta ett nationellt hjälpcentrum för att hjälpa dem som konverterat från en religion till en annan och utsätts för förtryck och förföljelse.

Kyrkolivsutskottet föreslår att motionen avslås med hänvisning till att det pastorala ansvaret för de som konverterat ligger i församlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:70.

Motionens förslag

Motion 2014:70 av Julia Kronlid, Nationellt hjälpcentrum för konvertiter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upprätta ett nationellt hjälpcentrum för att hjälpa dem som konverterat från en religion till en annan och utsätts för förtryck och förföljelse.

Bakgrund

Religionsfrihet

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna omfattar religions- och trosfrihet. Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligen eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor. (Artikel 18). Sverige har ratificerat deklarationen vilket innebär att det är statens uppgift att skydda den enskilde medborgaren från förtryck och förföljelse av sin tro. Detta har Sveriges interreligiösa råd uppmärksammat i ett uttalande.

Sveriges interreligiösa råd bildades 2010 på initiativ av dåvarande ärkebiskop Anders Wejryd och består av kristna, muslimer, judar, buddhister, bahá'í, sikher samt hinduer. Rådet har till syfte att främja och skapa förutsättningar för interreligiöst samarbete i Sverige, lyfta fram religionens roll för att skapa fred och samförstånd i världen och utgöra en röst gentemot religionsfientlighet. I uttalandet skriver Sveriges interreligiösa råd:

Religions- och övertygelsefrihet är inskriven i såväl FN:s deklaration om mänskliga rättigheterna, Europakonventionen som i svensk grundlag.

Därmed garanteras varje människa rätten att både offentligt och privat utöva sin religion samt presentera sin tro och andliga övertygelse. Den ger även barn och föräldrar rätt till religiös fostran. Samtidigt garanterar religions- och övertygelsefrihet envars rätt till att inte tro eller utöva någon religion. Den ger även rätten att ansluta sig till eller lämna en religion. I ett demokratiskt samhälle har staten skyldighet att försvara denna rättighet. Det är också allas ansvar, oavsett tro eller övertygelse, att försvara den.

Församlingens ansvar

Konversioner mellan kristna samfund och till kristendomen från andra religioner äger oftast rum i den lokala församlingen. I samband med konversion till Svenska kyrkan bedrivs undervisning inför eventuellt dop alltid i den lokala församlingen där också ansvaret för den nya medlemmen ligger. Det sker på samma sätt i andra kristna samfund, den som konverterar till kristendomen eller från en annan kristen tradition – eller ingen alls – undervisas enligt samfundets regler och tas därefter upp i en församling, eventuellt genom dop. Många av Svenska kyrkans församlingar vittnar om en brist på dopundervisningsmaterial som vänder sig till människor med bakgrund i en annan kulturell och religiös kontext än den svenska.

Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2012) är ett redskap i det pastorala arbetet i möten med människor från andra religiösa traditioner men också inför dop av konvertiter. I biskopsbrevet står det:

Att ta emot en ny medlem, som bär med sig erfarenheter av en annan religiös tradition, kan tillföra församlingen mycket. Ibland vill den som ska döpas i samband med konversion markera ett avståndstagande från sin tidigare trostradition. I sådana fall kan det vara viktigt att föra ett samtal med dopkandidaten om hon eller han i första hand går från något eller till något. Det bästa i en sådan situation är att hjälpa dopkandidaten att på något sätt försona sig med eventuella dåliga erfarenheter av den egna, tidigare trostraditionen.

Sveriges Kristna Råd

Svenska kyrkan är tillsammans med 24 andra kyrkor medlem i Sveriges Kristna Råd (SKR). I SKR:s regi möts kyrkorna för teologisk reflektion kring olika områden som kyrkosyn, mission, religionsteologi, spiritualitet, dop och gudstjänst. SKR skapar nätverk och mötesplatser och arbetar också med samhällskontakter. Under 2013 anordnade SKR tillsammans med Migrationsverket fem seminarier runt om i landet med temat tro och trovärdighet. Syftet med seminarierna var att höja kompetensen kring religion som asylskäl genom föreläsningar, fallstudier och gemensamma reflektioner. Migrationsverkets personal från asylprövnings- och förvaltningsprocessenheterna deltog tillsammans med representanter från SKR, Svenska kyrkan, Evangeliska frikyrkan, Equmeniakyrkan och Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar för gemensamma överläggningar. Deltagarna diskuterade de metoder och frågor som används idag vid bedömning av asylskäl för konvertiter och hur kompetensen att möta dessa frågor kan utvecklas framöver.

Stiftelsen Nordiskt centrum för interreligiös dialog (NCID) är en samverkan mellan företrädare från judendomen, kristendomen och islam. Syftet är att skapa dialog mellan de abrahamitiska religionerna och visa att det är långt mer som förenar än skiljer dem åt samt att bidra till sundare samhällsklimat och fred i världen. Stiftelsen arbetar främst med att arrangera panelsamtal.

Framtiden bor hos oss

Nätverket Framtiden bor hos oss bildades år 2000 och består idag av 24 församlingar inom Svenska kyrkan i urbana mångreligiösa och mångkulturella stadsdelar i Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping och Linköping. Inom nätverket utbyter man erfarenheter, arrangerar konferenser och seminarier, genomför utbildningar och väcker opinion i utsatthetsfrågor utifrån en gemensam plattform. Nätverkets uppgift är att bevaka frågorna och driva opinionsbildning, ha en samordnande funktion, ordna med konferenserna för både anställda och förtroendevalda och reflektera över församlingarnas uppdrag. Genom nätverket kan församlingarna utbyta tankar och erfarenheter i frågor som berör vad det innebär att vara kyrka i ett mångkulturellt och mångreligiöst sammanhang.

Nätverket har fått stöd från tre stift för att ta fram material om Svenska kyrkan och kristen tro på arabiska och farsi. Det materialet kommer inom kort finnas tillgängligt för alla församlingar.

Inom ramen för satsningen Dela tro – dela liv kommer ett forskningsprojekt studera och dra lärdomar av nätverket Framtiden bor hos oss och hur man delar tro och liv i mångreligiösa och mångkulturella församlingar.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2014:70.
--

Kyrkolivsutskottet menar precis som motionären att det är självklart och angeläget att de som konverterar till kristendom från andra religioner behöver garanteras stöd och rätt att utöva sin tro utan att utsättas för förtryck och förföljelse.

Idag finns de som konverterat spridda över hela landet och ett nationellt hjälpcentrum skulle därför inte kunna ge det stöd den enskilde konvertiten behöver.

Utskottet konstaterar också att konversion till Svenska kyrkan sker i den lokala församlingen där också det pastoral ansvaret ligger att erbjuda samtal, stöd, undervisning och dop. Till hjälp för att kunna ta detta ansvar finns, som framgått ovan, åtskilligt med rådgivande material.

Motionären efterlyser ett nationellt hjälpcentrum för att hjälpa dem som konverterat från en religion till en annan, vilket skulle kunna innebära konversion mellan andra religioner än kristendomen. Utskottet menar att Svenska kyrkan ansvar handlar om att i första hand stödja dem som konverterat till kristendomen.

Kyrkolivsutskottet föreslår att motionen avslås med hänvisning till att det pastorala ansvaret för dem som konverterat ligger i församlingarna.

Uppsala den 26 september 2014

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Eva Lindström, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Marie Nielsén, Daniel Larson, Birgitta Lindén, Ronny Hansson, Kekke Paulsson, Niklas Grahn, Roland Johansson, Berit Simonsson, Anna-Karin Westerlund, Gunilla Eldebro, Lars-Erik Edlund, Elisabeth Rydström, Torbjörn Arvidsson och Marja Sandin-Wester

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sara Waldenfors, Monica Lindell Rylén, Camilla Persson, Lissandra Rickemark, Jan Sahlin, Katarina Glas, Elisabeth Sandberg Kullenberg, Ulla Littgren, Jerker Schmidt, Niklas Larsson, Margareta Larsson, Ylva Wahlström och Karin Janfalk.

Biskoparna Jan-Olof Johansson och Johan Tyrberg har deltagit i utskottets överläggningar.